

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Leder Ine M. Eriksen Søreide
Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé
Stortinget
0026 Oslo

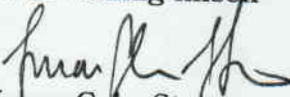
Oslo, 30. november 2009

Spørsmål fra utenriks- og forsvarskomiteen til St.prp. nr. 1 (2009–2010) – utenriksbudsjettet. Seks spørsmål fra representanten Høybråten (KrF) vedrørende saken om koranskoler i Pakistan.

Jeg viser til ditt brev av 23. november 2009, hvor det i forbindelse med Utenriks- og forsvarskomiteens behandling av St.prp. nr. 1 (2009-2010) – utenriksbudsjettet, anmodes om svar på seks spørsmål fra representanten Høybråten (KrF). Svarene følger nedenfor.

Når det gjelder ytterligere bakgrunnsinformasjon om denne saken, vil jeg vise til mine svar av 19.11.2009 til representanten Høybråten (KrF) og 20.11.2009 til representanten Anundsen (FrP) på spørsmål om samme sak.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre

Spørsmål 1:

"Det gis norsk bistand til å forbedre grunntutdanningen i Pakistan ved å støtte opp om landets "Basic Education Improvement Plan". I denne forbindelse gis også et mindre beløp til et pilotprosjekt for å sikre at såkalte Koran-skoler også gir eleven en tilfredsstillende undervisning i de ikke-religiøse basisfag i grunnskolen. I utenriksministerens svar av 19. september 2009 på et skriftlig spørsmål fra KrF-leder Dagfinn Høybråten om norsk støtte til koranskoler i Pakistan heter det at en "særskilt forutsetning fra norsk side" har vært "at skolene ikke skulle kunne knyttes til elementer som støtter eller gjennomfører terroraktiviteter." Hvordan er denne forutsetningen nedfestet i avtalene om støtte som er inngått med de enkelte skoler og hvordan er den sikret i den løpende oppfølging av prosjektet?"

Svar:

Ved utvelgelsen av skoler ble følgende kriterier lagt til grunn:

- Skolen måtte være registrert under sitt respektive styre ("board").
- Skolen måtte være bygget på landeiendom som er registrert på dens navn (registrering på personnavn ikke godtatt).
- Skolen måtte enten allerede undervise i obligatoriske grunnskolefag, eller være villig til å starte slik undervisning.
- Innenriksministeriet i NWFP (Home Department) måtte forsikre seg om at den angjeldende skole ikke hadde vært eller var involvert i noen form for terrorisme eller annen ulovlig virksomhet.

For hver av de 117 valgte skolene ble det utarbeidet en særskilt intensjonsavtale mellom BEIP og skoleledelsen. Den definerer støtten, tidshorizonten og den ansvarliggjør skolen for gjennomføring av arbeidet. Intensjonsavtalen definerer krav til oppfølging og kontroll, og den inneholder også en klausul om myndighetenes rett til fullt innsyn i bruken av tildelte midler.

Overføring av penger til skolene har bare vært aktuelt i forbindelse med vann- og sanitærarbeidet. Oppfølging og kontroll med lærebøker og opplæring ble gjort direkte av BEIP. Støtten til tiltak ved den enkelte skole ble gitt ved fem separate utbetalinger. Ministeriet, enten ved BEIP-sekretariatet eller byggteknisk stab, besøkte hver enkelt skole før neste utbetaling. Det ble da foretatt kontroll av det arbeidet som var utført og av kvitteringer for dette.

Det har vært en klar forutsetning for prosjektet at innenriksministeriet garanterer for at de aktuelle skolene ikke skal kunne knyttes til elementer som støtter eller gjennomfører terroraktiviteter. Det er også pakistanske myndigheters ansvar å føre løpende kontroll og eventuelt treffe nødvendige tiltak. Registreringen av alle religiøse skoler som ledd i den pågående nasjonale reform støtter ytterligere opp om pakistanske myndigheters arbeid med å få avdekket og stengt skoler som kan knyttes til elementer som støtter eller gjennomfører terroraktiviteter. Se forøvrig mine svarbrev til representantene Høybråten og Anundsen.

Spørsmål 2:

"En del av de norskstøttede koranskolene får visstnok støtte fra Saudi-Arabia. Kjenner departementet til hvor mange av de norsk-støttede koranskolene som også mottar slik pengestøtte og omfanget av støtten fra andre hold?"

Svar:

Religiøse skoler har ingen form for statsstøtte og må dekke sine utgifter helt eller delvis gjennom donasjoner, blant annet som en del av den islamske zakat-ordning (almisse eller religiøs avgift). Vi kan derfor gå ut fra at de aller fleste koranskoler som er omfattet av det norske prosjektet, mottar denne form for gaver og støtte. Enkelte religiøse skoler krever også skolepenger av elever fra bedrestilte familier. Det er pakistanske myndigheters ansvar å påse at det ikke mottas støtte som tilsier at skolen ikke tilfredsstillere kriteriene nevnt ovenfor.

Det må antas at etablering og drift av religiøse skoler i Pakistan har fått betydelig finansiell støtte fra Saudi-Arabia. Nivået og innretningen på denne støtten er ikke kjent. Observatører mener det har vært en reduksjon de senere år, men at det fortsatt gis støtte, særlig til enkelte større religiøse skoler.

Spørsmål 3:

"I utenriksministerens svar til Høybråten vises det til den norske forutsetningen om "at skolene ikke skulle kunne knyttes til elementer som støtter eller gjennomfører terroraktiviteter". Utenriksministeren understreker at dette var avgjørende for norsk støtte og opplyser deretter at "vi har oppfattet det slik at pakistanske myndigheter har støttet dette". På hvilken måte har Utenriksdepartementet forsikret seg om dette, er det for eksempel nedfelt i avtalen med pakistanske myndigheter om pilotprosjektet og i de krav som er satt til oppfølging og kontroll fra pakistanske myndigheters side?"

Svar:

Det legges ned et betydelig arbeid før det inngås avtaler om støtte til bistandsprosjekter. I tråd med etablert norsk bistandspraksis – som understreker mottakers ansvar – er det våre partnere som gjennomfører prosjektaktivitetene i henhold til godkjente planer og budsjett. Fremdrift i prosjektene kontrolleres ved årlige møter, avtalt rapportering og ved gjennomganger utført av eksterne konsulenter.

Det pakistanske innenriksministeriet, i samarbeid med nasjonale etterretningsorganisasjoner, har ansvaret for kontrollarbeidet mot militant ekstremisme. På provinsnivå utføres kontrollen av Innenriksdepartementets lokale avdeling (Home Department).

BEIP-sekretariatet la i 2006 frem en liste på 128 koranskoler til vurdering hos Home Department i NWFP. Dette var skoler som hadde søkt om støtte fra BEIP og som prosjektledelsen vurderte å samarbeide med. Gjennom Home Department's

sikkerhetsvurderinger ble ti av de foreslåtte skolene strøket av listen. Følgelig var deres vurdering at de gjenværende skolene ikke kunne knyttes til elementer som støtter eller gjennomfører terroraktiviteter.

Spørsmål 4:

"Utenriksministeren skriver i svarbrevet til Høybråten at det for hans støtte til pilotprosjektet har vært av avgjørende at "pakistanske myndigheter har vist vilje og evne til å utøve kontroll". Hvordan har Utenriksdepartementet sikret seg at pakistanske myndigheter har denne vilje og ikke minst evne, spesielt i Swatdalen og andredeler av Nort-West Frontier Province som myndighetene i lange tider faktisk ikke har hatt normal styring av og kontroll med?"

Svar:

Det har under gjennomføringen av prosjektet ikke kommet frem opplysninger som skulle tilsi at forutsetningene som var lagt til grunn fra norsk side, ikke har vært fulgt opp. På den annen side gjorde utviklingen i Swatdalen og omkringliggende områder gjennom siste halvdel av 2008 og inn i 2009 det umulig for myndighetsorganer å følge opp mange av skolene. Dette var grunnen til at utbetalinger ble stoppet i denne perioden. Utbetalinger ble kun utført så lenge pakistanske myndighetsorganer hadde adgang til å føre kontroll med skolene. Evnen til å utøve kontroll ble først gjenopprettet etter at pakistanske militære styrker innledet sine omfattende operasjoner i området mot slutten av april i år.

Spørsmål 5:

"Hva er avtalt tidsperiode for pilotprosjektet med norsk støtte til Koranskolene og hvilke beløp er utbetalt så langt for de enkelte år prosjektet har virket?"

Svar:

BEIP-prosjektet løper ut 2009, men alle utbetalinger til de religiøse skolene er nå gjennomført, se tabellen nedenfor (som refererer til de pakistanske budsjettår). Det konkrete arbeidet med selve støtten til religiøse skoler kom først gang i 2006 da interesserte skoler ble invitert til å søke. Endelig utvalg av skolene ble sluttført tidlig i 2007. Tabellen nedenfor viser utbetalingene fra vår ambassade i Islamabad til BEIP-sekretariatet. Distribusjon av tekstbøker og utbetaling til den enkelte skole ble først utført etter at den endelige selekteringen av skolene var sluttført og iht. rutiner spesifisert ovenfor i svaret på det første spørsmålet.

Tall i tusen rupi

Komponent	5 års budsjett	Utbetaling 2005/06	Utbetaling 2006/07	Utbetaling 2007/08	Utbetaling 2008/09	Utbetaling 2009/10
Vann- og sanitær		0	3.948	36.964	7.616	0
Tekstbøker		1.452	0	0	0	0
Opplæring		0	0		0.714	0
Totalt	52.064	1.452	3.948	36.964	8.330	0

Den totale tildelingen til komponenten var 52,064 mill. rupi mot faktisk utbetaling på 50,694 mill. rupi. Differansen skyldes bl.a. at en skole i Swat ble stengt og at planlagt utbetaling derfor ble stoppet. (For oversiktens skyld: 1 NOK = 14,7158 rupi etter dagens kurs. Det vil si at 52,064 mill rupi = NOK 3,539 mill., og 8,330 mill. rupi = NOK 0,566 mill.).

Spørsmål 6:

"I utenriksministerens svar til Høybråten opplyses det at "Midlene har blant annet gått til innkjøp av skolebøker og etterutdanning av lærere. I tillegg har sanitæranlegg blitt rustet opp, spesielt for jenter." Hvilke beløp er gått henholdsvis til skolebøker, til etterutdanning av lærere, til sanitæranlegg (spesielt for jenter) og til evt andre tiltak?"

Svar:

Som det fremgår av tabellen ovenfor, er størsteparten av midlene fra norsk side gått til å utbedre sanitærforholdene ved skolene. Dette henger særlig sammen med at kostnadene ved de øvrige innsatsområder er små. For om lag 1,4 mill. rupi er det kjøpt inn og distribuert drøyt 14.000 skolebøker, mens 0,7 mill. rupi er gått til dekning av utgifter til opplæring av om lag 200 lærere, kvinner og menn. Ved de 117 skolene går det om lag 14.700 elever fra 1.-5. klasse.